

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania klasyfikacyjnych ocen śródrocznych z języka polskiego w klasie 4b w roku szkolnym 2017/2018

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

Sprawności	Wymagania edukacyjne na ocenę:			
	dopuszczającą	dostateczną	dobrą	bardzo dobrą
I. Kształcenie literackie i kulturowe SŁUCHANIE	<p>Uczeń:</p> <p>skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób</p> <p>reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)</p> <p>rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów</p> <p>rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny</p> <p>wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej</p> <p>rozumie ogólny sens słuchanych utworów</p>	<p>Uczeń:</p> <p>słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada</p> <p>wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi</p> <p>powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii</p> <p>rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów</p>	<p>Uczeń:</p> <p>koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów</p> <p>odróżnia informacje ważne od mniej ważnych</p> <p>na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania</p> <p>właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu</p> <p>odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich</p>	<p>Uczeń:</p> <p>przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi</p> <p>odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich</p> <p>wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu</p> <p>nazywa intencje nadawcy komunikatu</p>
I. Kształcenie literackie i kulturowe CZYTANIE	<p>identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji</p> <p>rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny</p> <p>wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich akapitach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost</p>	<p>identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi</p> <p>określa temat i główną myśl tekstu</p> <p>oddziela informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <p>wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p> <p>rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu</p> <p>wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp,</p>	<p>wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio</p> <p>rozumie funkcję akapitu</p> <p>oddziela informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <p>wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi</p>	<p>wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą</p> <p>oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych</p> <p>odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce</p> <p>wskazuje i odczytuje przenośne</p>

	rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi rozumie ogólny sens czytanych utworów stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym	rozwińnięcie, zakończenie, posługuje się akapitami poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów	wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwińnięcie, zakończenie głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji	znaczenie wyrazów w wypowiedzi wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwińnięcie, zakończenie głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu
SAMOKSZTAŁCENIE	sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym	wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, wyrazów bliskoznacznych, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych	wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych	wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami
ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY	mówi o swoich reakcjach czytelniczych dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce, z pomocą nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, przenośnię, rymy wie, co tworzy rytm wskazuje wers, strofę, refren odróżnia fikcję od rzeczywistości odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych określa wybrane elementy świata przedstawionego w	nazywa swoje reakcje czytelnicze nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnia, rym), rozumie funkcję obrazowania poetyckiego w liryce dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia	uzasadnia swoje reakcje czytelnicze analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia identyfikuje baśń i legendę rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście objaśnia znaczenia porównań i przenośni w tekście wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia film	konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu objaśnia funkcję epitetów, porównań i przenośni w tekście wyodróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy

	<p>utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia</p> <p>rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator)</p> <p>zna cechy legendy</p> <p>wyodrębnia film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury</p>	<p>wskazuje cechy legendy w utworze</p> <p>rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotka, rym, refren</p> <p>zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba</p> <p>przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <p>odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym)</p>	<p>animowany i aktorski</p> <p>charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <p>odczytuje przesłanie utworu</p>	<p>charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami</p>
<p>II. Tworzenie wypowiedzi MÓWIENIE</p>	<p>nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem</p> <p>formuluje pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym</p> <p>wypowiada komunikaty zawierające proste informacje</p> <p>wyraża wprost swoje intencje</p> <p>odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie,</p> <p>stosuje zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem</p> <p>mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu</p> <p>za pomocą kilku zdań opisuje</p>	<p>świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej</p> <p>dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>formuluje pytania otwarte</p> <p>udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych</p> <p>wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą</p> <p>stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i</p>	<p>przedstawia własne zdanie w rozmowie</p> <p>świadomie dobiera intonację zdaniową</p> <p>udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi</p> <p>uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami</p> <p>łączy za pomocą odpowiednich spójników współzręczne związki wyrazowe w zdaniu</p> <p>wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń</p> <p>stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika</p> <p>gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw</p>	<p>uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych</p> <p>rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego</p> <p>udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym</p> <p>w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką</p> <p>poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym</p>

	<p>przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę za pomocą kilku prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym wygłasza tekst utworu z pamięci</p>	<p>rówieśnikiem wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym streszcza utwory fabularne opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</p>	<p>wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłowki i w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi</p>	<p>w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka</p>
<p>II. Tworzenie wypowiedzi PISANIE</p>	<p>stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego</p>	<p>stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, i interpunkcji odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczącą</p>	<p>stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystając wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów) w kilkudzaniowych wypowiedziach związanych z</p>	<p>komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury</p>

	<p>wersu uzupełnia prosty schemat, tabelę zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, ramowego planu wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, układa plan ramowy wypowiedzi, za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia stara się o estetykę zapisu wypowiedzi</p>	<p>i sylabotwórczą <i>i</i> w typowych przykładach konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące zapisuje pytania otwarte udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne tworzy ramowy plan wypowiedzi redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu tworzy opis przedmiotu, miejsca, postaci, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni w liście prywatnym stosuje odpowiedni układ graficzny</p>	<p>lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw układa życzenia, pozdrowienia stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi opisuje przedmiot, miejsce, postać, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia</p>	<p>udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką komponuje i przekształca plan wypowiedzi pisze list z perspektywy bohatera, baśń dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu</p>
<p>III. Kształcenie językowe</p>	<p>Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne oraz wyrazy pokrewne w rodzinie wyrazów) składni (stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, zna</p>	<p>Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście, tworzy rodzinę wyrazów) składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte, używa różnych typów</p>	<p>Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi) składni (stosuje różnorodne typy zdań, celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących,</p>	<p>Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej)</p>

	<p>wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające)</p> <p>fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby)</p>	<p>wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych)</p> <p>fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym)</p> <p>fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki) stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu</p>	<p>wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji)</p> <p>fleksji (używa odmiennych części mowy w poprawnych formach)</p> <p>fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie)</p>	<p>składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych)</p> <p>fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym)</p> <p>fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)</p>
--	---	---	---	---

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

- czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
- wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi
- odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

DOCIERANIE DO INFORMACJI- SAMOKSZTAŁCENIE

• wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopiśm, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich
- wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury

- dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam
- odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania
- podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur
- interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

- tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych
- wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną,
- fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi

III. Kształcenie językowe

- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania klasyfikacyjnych ocen rocznych z języka polskiego w klasie 4b w roku szkolnym 2017/2018

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

Sprawności	Wymagania edukacyjne na ocenę:			
	dopuszczającą	dostateczną	dobłą	bardzo dobrą
I. Kształcenie literackie i kulturowe SŁUCHANIE	Uczeń: skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym niedługim tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej	Uczeń: słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów	Uczeń: koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów odróżnia informacje ważne od mniej ważnych na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu odczytuje przenośny sens	Uczeń: przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu nazywa intencje nadawcy komunikatu

	rozumie ogólny sens słuchanych utworów		wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich	
I. Kształcenie literackie i kulturowe CZYTANIE	<p>identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji</p> <p>rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny</p> <p>wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich akapitach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost</p> <p>rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p> <p>rozumie ogólny sens czytanych utworów</p> <p>stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym</p>	<p>identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi</p> <p>określa temat i główną myśl tekstu</p> <p>oddziela informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <p>wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p> <p>rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu</p> <p>wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie,</p> <p>posługuje się akapitami</p> <p>poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów</p>	<p>wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio</p> <p>rozumie funkcję akapitu</p> <p>oddziela informacje ważne od drugorzędnych</p> <p>wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <p>wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi</p> <p>wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach</p> <p>rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</p> <p>głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji</p>	<p>wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistość</p> <p>oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych</p> <p>odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce</p> <p>wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</p> <p>wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach</p> <p>ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie</p> <p>głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu</p>
SAMOKSZTAŁCENIE	<p>sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym</p>	<p>wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych</p>	<p>wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych</p>	<p>wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami</p>

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY	<p>mówi o swoich reakcjach czytelniczych</p> <p>dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce, z pomocą nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, przenośnię, rymy wie, co tworzy rytm</p> <p>wskazuje wers, strofę, refren</p> <p>odróżnia fikcję od rzeczywistości</p> <p>odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych</p> <p>określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia</p> <p>rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator)</p> <p>zna cechy baśni i legendy</p> <p>wyodrębnia komiks, film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury</p>	<p>nazywa swoje reakcje czytelnicze</p> <p>nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnia, rym), rozumie funkcję obrazowania poetyckiego w liryce</p> <p>dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe</p> <p>odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze</p> <p>określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia</p> <p>wskazuje cechy baśni i legendy w utworze</p> <p>rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotka, rym, refren</p> <p>zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba</p> <p>przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <p>odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym)</p> <p>odczytuje moralność baśni</p>	<p>uzasadnia swoje reakcje czytelnicze</p> <p>analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia</p> <p>identyfikuje baśń i legendę</p> <p>rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu</p> <p>rozumie funkcję akapitu jako logicznie wyodrębnionej całości w tekście</p> <p>objaśnia znaczenia porównań i przenośni w tekście</p> <p>wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia film animowany i aktorski</p> <p>charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy</p> <p>odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</p> <p>odczytuje przesłanie utworu</p>	<p>konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami</p> <p>objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim</p> <p>wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu</p> <p>objaśnia funkcję epitetów, porównań i przenośni w tekście</p> <p>wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy</p> <p>charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy</p> <p>odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami</p>
II. Tworzenie wypowiedzi MÓWIENIE	<p>nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem</p> <p>formułuje pytania i udziela</p>	<p>świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej</p> <p>dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie</p>	<p>przedstawia własne zdanie w rozmowie</p> <p>świadomie dobiera intonację zdaniową</p>	<p>uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych</p>

	<p>prosty odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym wypowiada komunikaty zawierające proste informacje wyraża wprost swoje intencje odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, stosuje zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu za pomocą kilku zdań opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę za pomocą kilku prostych zdań opisuje obraz, ilustrację, plakat stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym wygłasza tekst utworu z pamięci</p>	<p>dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące formułuje pytania otwarte udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym streszcza utwory fabularne opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne recytuje utwór poetycki,</p>	<p>udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki i w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów wygłasza tekst</p>	<p>rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonalą ją pod względem konstrukcji i języka</p>
--	--	--	--	--

		<p>oddając jego ogólny nastrój i sens</p> <p>stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych</p> <p>posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</p>	<p>poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu</p> <p>stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń</p>	
<p>II. Tworzenie wypowiedzi PISANIE</p>	<p>stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu</p> <p>zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h</p> <p>dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>uzupełnia prosty schemat, tabelę</p> <p>zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, ramowego planu wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy wypowiedzi,</p> <p>zapisuje kilkuzdaniowe opowiadanie odtwórcze za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia</p> <p>za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu</p> <p>stara się o estetykę zapisu</p>	<p>stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji</p> <p>odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczącą i sylabotwórczą i w typowych przykładach konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym</p> <p>używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych w zależności do adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</p> <p>zapisuje pytania otwarte</p> <p>udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych</p> <p>samodzielnie zapisuje dialog</p> <p>dzieli wypowiedzi na części</p> <p>kompozycyjne</p> <p>tworzy ramowy plan</p>	<p>stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów)</p> <p>w kilkuzdaniowych wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji</p> <p>w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika</p> <p>w tekstach świadomie stosuje wyrazy bliskoznaczne</p> <p>w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw</p> <p>układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie</p>	<p>komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów</p> <p>uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury</p> <p>udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym</p> <p>w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką</p> <p>komponuje i przekształca plan wypowiedzi</p> <p>pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń</p> <p>w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła</p> <p>dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu</p>

	wypowiedzi	wypowiedzi układa opowiadanie odtwórcze redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu zapisuje prostą instrukcję, np. przepis kulinarny, zasady gry tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny	stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi pisze logiczne i uporządkowane pod względem chronologicznym opowiadanie, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń zapisuje dialog w opowiadaniu w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia	
III. Kształcenie językowe	Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne oraz wyrazy pokrewne w rodzinie wyrazów) składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i	Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonej tekście, tworzy rodzinę wyrazów) składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących,	Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi) składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone oraz równoważniki; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych,	Uczeń stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej) składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do

	<p>równoważnik zdania, wskazuje orzeczenie w zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające)</p> <p>fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennej części mowy, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby)</p>	<p>pytających, wykrzyknikowych) fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym) fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki) stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu</p>	<p>rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji) fleksji (używa odmiennej części mowy w poprawnych formach) fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie)</p>	<p>zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych)</p> <p>fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym) fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów)</p>
--	--	---	---	--

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania edukacyjne na ocenę bardzo dobrą oraz:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

CZYTANIE

- czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur
- wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi
- odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje

DOCIERANIE DO INFORMACJI- SAMOKSZTAŁCENIE

• wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopiśm, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich
- wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury
- dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam
- odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

II. Tworzenie wypowiedzi

MÓWIENIE

- przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania
- podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur
- interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

PISANIE

- tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych
- wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną,
- fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi

III. Kształcenie językowe

- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

Opracowanie: Iwona Jezdychowicz